

Επιτροπή Αναφορών

19.03.2024

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

μετά τη διερευνητική επίσκεψη στην περιφέρεια Donegal (Ιρλανδία) από τις 30 Οκτωβρίου έως τις 1 Νοεμβρίου 2023 σχετικά με τη χρήση ελαττωματικών οικοδομικών υλικών με μαρμαρυγία κατά την οικοδόμηση στην Ιρλανδία, εικαζόμενη μη συμμόρφωση με τον κανονισμό της ΕΕ για τα δομικά προϊόντα (CPR) και την προστασία των ιδιοκτητών κατοικιών, βάσει των αναφορών αριθ. 0789-21, 0790-21, 0799-21, 0800-21, 0801-21, 0813-21, 0814-21 και 0837-21.

Επιτροπή Αναφορών

Μέλη της αποστολής:

Dolors Montserrat

(PPE) (επικεφαλής της αποστολής)

Tatjana Ždanoka

(NI)

Βουλευτές μέλη ex officio:

Maria Walsh

(PPE)

Colm Markey

(PPE)

Luke Ming Flanagan

(The Left)

Chris MacManus

(The Left)

Εισαγωγή

Ισχύουσα νομοθεσία σε επίπεδο ΕΕ

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών και για την κατάργηση της οδηγίας 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου
- Οδηγία 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1988 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τα προϊόντα του τομέα των δομικών κατασκευών
- Οδηγία 92/59/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1992 για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων
- Οδηγία 2001/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2001, για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων

Ζητήματα δομικών στοιχείων

Από το 2013, πολλά σπίτια στις ιρλανδικές κομητείες Mayo, Limerick, Donegal και Clare παρουσιάζουν σοβαρές ρωγμές στους εξωτερικούς τους τοίχους. Εκτιμάται ότι ο αριθμός αυτών των σπιτιών κυμαίνεται μεταξύ 5 000 και 10 000. Στις κομητείες αυτές κατοικεί σημαντικό μέρος του ιρλανδικού πληθυσμού, με περίπου 137 970 κατοίκους στο Mayo, 209 536 στο Limerick, 167 084 στο Donegal και 127 938 στο Clare¹.

Ενώ ο ακριβής αριθμός των συνολικών πληγείσων ιδιοκτησιών παραμένει άγνωστος, τοπικές ομάδες εκστρατειών σε περιοχές όπως το Donegal εκτιμούν ότι έχουν πληγεί περίπου 5 000 κατοικίες. Η διεξοδική διερεύνηση του ζητήματος αυτού είναι ουσιώδης, καθώς οι δυνητικές επιπτώσεις του υπερβαίνουν τα όρια των κομητειών που επί του παρόντος έχουν χαρακτηριστεί ως πληγείσες.

Το 2016, η ιρλανδική κυβέρνηση διόρισε μία ομάδα εμπειρογνομόνων για τους τσιμεντόλιθους για να διενεργήσουν προκαταρκτική μελέτη προκειμένου να διαπιστωθεί η φύση του προβλήματος στις πληγείσες κατοικίες. Η ομάδα εμπειρογνομόνων κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο λόγος για την εκτεταμένη ρωγμάτωση σε ιδιωτικές κατοικίες οφειλόταν κυρίως στην υπερβολική ποσότητα επιβλαβών υλικών στο αδρανές υλικό που χρησιμοποιείται για την κατασκευή των τσιμεντόλιθων. Διαπίστωσαν ότι το επιβλαβές υλικό στην κομητεία Donegal ήταν, κατά κύριο λόγο, μαρμαρυγίας μοσχοβίτης, ενώ στην κομητεία Mayo ήταν κυρίως αντιδραστικός πυρίτης, γεγονός που οδήγησε σε χαμηλή αντοχή στην κατάψυξη/απόψυξη. Επιπλέον, η ομάδα διαπίστωσε ότι τα σοβαρά καιρικά φαινόμενα ψύχους κατά περιόδους του χειμώνα 2009/2010 και στα τέλη του χειμώνα του 2010 επιδείνωσαν τη ρωγμάτωση.

Η Mica Action Group ανέφερε ότι τα δομικά στοιχεία που περιέχουν έως και 1 % μαρμαρυγία θεωρούνται γενικά ασφαλή, ενώ οι υπερβολικές συγκεντρώσεις μαρμαρυγία θέτουν σε κίνδυνο τη δομική ακεραιότητα των εν λόγω στοιχείων καθώς προκαλούν απορρόφηση νερού και ενδεχόμενο θρυμματισμό. Σε πρόσφατες έρευνες, οι μηχανικοί εντόπισαν δομικά στοιχεία σε

¹ CSO (στατιστική υπηρεσία της Ιρλανδίας, Απογραφή πληθυσμού 2022 FY003A <https://data.cso.ie/>)

ιρλανδικές κατοικίες με περιεκτικότητα σε μαρμαρυγία έως και 57 %. Το ζήτημα αυτό έχει εγείρει ανησυχίες σχετικά με τη συμμόρφωση των δομικών υλικών με τα πρότυπα ασφάλειας και ποιότητας, καθώς και τους πιθανούς κινδύνους για τους ιδιοκτήτες κατοικιών και τις πληγείσες κοινότητες.

Ωστόσο, μια μελέτη που εκπονήθηκε από τους Leemann κ.ά. με τη χρήση εμπειριστατωμένης μικροδομικής ανάλυσης έδειξε ότι η βλάβη στα σπίτια πιθανώς οφείλεται σε εσωτερική προσβολή από θεικές ενώσεις τις οποίες προκάλεσε κυρίως η οξείδωση πυρροτίτη. Οι συντάκτες υποστηρίζουν ότι η παρουσία μαρμαρυγία σε τσιμεντόλιθους μπορεί να επηρεάσει την αντοχή στη συμπίεση, χωρίς όμως να προκαλεί ανησυχία για την αντοχή στη συμπίεση βάσει των απαιτούμενων προτύπων. Υποστηρίζουν επίσης ότι δεν αποτελεί ο παγετός την κύρια αιτία των παρατηρούμενων ζημιών. Οι Leemann κ.ά. κατέδειξαν περαιτέρω ότι η περιεκτικότητα των αδρανών υλικών σε θείο υπερβαίνει αξιοσημείωτα την οριακή τιμή που ορίζεται από το ευρωπαϊκό πρότυπο αδρανών σκυροδέματος (EN 12620)².

Η Engineers Ireland τόνισε την ανάγκη για περαιτέρω έρευνα προκειμένου να θεσπιστεί ένα αξιόπιστο πρότυπο για την αντιμετώπιση του προβλήματος του ελαττωματικού σκυροδέματος, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη ότι ορισμένες κατοικίες που χρονολογούνται από το 1994 έχει βρεθεί να έχουν αυξημένα επίπεδα μαρμαρυγία μοσχοβίτη και πυρροτίτη. Μία επιτροπή της βουλής, υπό την ηγεσία του βουλευτή (Teachta Dála) του Κόμματος των Πρασίνων (Green Party)³ Stephen Matthews, εξετάζει ενεργά το νέο σύστημα αποκατάστασης και αξιολογεί την δυνατότητα του κλάδου να προλαμβάνει παρόμοια ελαττώματα στο μέλλον.

Το 2021, χιλιάδες ιδιοκτήτες κατοικιών από τις κομητείες Donegal και Mayo συγκεντρώθηκαν στο Δουβλίνο, απαιτώντας ένα διευρυμένο πρόγραμμα έννομης προστασίας για ακίνητα που επηρεάζονται από ζητήματα πυρίτη και μαρμαρυγία. Οι ιδιοκτήτες κατοικιών ζήτησαν κάλυψη 100 % για το κόστος ανακατασκευής στο πλαίσιο του προγράμματος αποκατάστασης, σε αντίθεση με το 90 % του αρχικού προγράμματος επιχορηγήσεων. Ο Υπουργός Στέγασης Darragh O'Brien ζήτησε επίσης συνεισφορές από κατασκευαστές τεμαχίων σκυροδέματος και ασφαλιστικές εταιρείες. Το αρχικό πρόγραμμα επιχορηγήσεων για τους ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους (Defective Concrete Blocks Grant Scheme) επικρίθηκε για τα όρια των επιχορηγήσεών του.

Προγράμματα επιχορηγήσεων

Τον Ιανουάριο του 2020, η Ιρλανδία θέσπισε ένα πρόγραμμα επιχορηγήσεων με στόχο να βοηθήσει τους ιδιοκτήτες κατοικιών που πλήττονται από ορισμένα προβλήματα να αποκαταστήσουν τα σπίτια τους. Πρόσφατα, παρουσιάστηκε ένα «ενισχυμένο» πρόγραμμα επιχορηγήσεων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που παρατηρήθηκαν στο αρχικό πρόγραμμα επιχορηγήσεων. Όμως, έχει σημειωθεί ότι μόνο ένα σχετικά μικρό ποσοστό των θιγόμενων ιδιοκτητών κατοικιών πληροί μέχρι στιγμής τα κριτήρια επιλεξιμότητας για το εν λόγω καθεστώς επιχορηγήσεων. Επιπλέον, όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις για επιχορήγηση πρέπει να διαθέτουν τα οικονομικά μέσα για την κάλυψη των αρχικών κεφαλαιουχικών

² Leemann et al, 2023. The “mica crisis” in Donegal, Ireland – A case of internal sulfate attack? <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0008884623000613>

³ Teachta Dála, με τη συντομογραφία TD, είναι μέλος της Dáil Éireann, της Κάτω Βουλής του Oireachtas (Ιρλανδικού Κοινοβουλίου). Πρόκειται για όρους ισοδύναμους με όρους όπως μέλος του Κοινοβουλίου(βουλευτής) ή μέλος του Κογκρέσου που χρησιμοποιούνται σε άλλες χώρες.

δαπανών που συνδέονται με τις εργασίες αποκατάστασης, προτού μπορέσουν να διεκδικήσουν τις αντίστοιχες πληρωμές της επιχορήγησης.

Η Ιρλανδία θέσπισε το ενισχυμένο πρόγραμμα επιχορηγήσεων για τους ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους, με στόχο την παροχή οικονομικής βοήθειας σε ιδιοκτήτες κατοικιών που πλήττονται από την φθορά των κατοικιών τους λόγω της χρήσης ελαττωματικών τσιμεντόλιθων. Το πρόγραμμα αυτό θεσπίστηκε για την αντιμετώπιση των ελλείψεων που διαπιστώθηκαν στο αρχικό πρόγραμμα επιχορηγήσεων, οι οποίες περιόρισαν την αποτελεσματικότητά του. Η Society of Chartered Surveyors Ireland (SCSI) υπέβαλε τώρα το κόστος της απευθείας ανοικοδόμησης, αφού εξέτασε οκτώ τύπους κατοικιών που επλήγησαν από το σκάνδαλο. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το κόστος θα κυμαινόταν από 150 000 EUR για ένα ακίνητο δύο δωματίων έως 421 000 EUR για ένα διώροφο αγροτικό σπίτι πέντε δωματίων.

Οι ιδιοκτήτες κατοικιών, για να είναι επιλέξιμοι για το ενισχυμένο πρόγραμμα επιχορήγησης ελαττωματικών τσιμεντόλιθων, πρέπει να πληρούν ορισμένα κριτήρια. Το ενισχυμένο πρόγραμμα επιχορηγήσεων προσφέρει πέντε επιλογές αποκατάστασης για τους πληγέντες ιδιοκτήτες κατοικιών στις περιοχές του Clare, του Donegal, του Limerick και του Mayo. Η μέγιστη επιχορήγηση για κάθε επιλογή καθορίζεται από τα ποσοστά επιχορήγησης που αποφασίζει ο υπουργός, με συνολικό ανώτατο όριο τα 420 000 EUR. Το συγκεκριμένο ποσό που χορηγείται ποικίλλει ανάλογα με τις αποφάσεις του Οργανισμού Στέγασης.

Αναφορές και αναφέροντες

Οι αναφορές 0789/2021, 0790/2021, 0799/2021, 0800/2021, 0801/2021, 0813/2021, 0814/2021 και 0837/2021 εγείρουν ανησυχίες σχετικά με την ελαττωματική ποιότητα ορισμένων δομικών στοιχείων λόγω της παρουσίας μαρμαρυγία κατά παράβαση της νομοθεσίας της ΕΕ στην Ιρλανδία. Οι αναφέροντες ζητούν τη θέσπιση ενός αποτελεσματικού σχεδίου αποκατάστασης και επικρίνουν τις ιρλανδικές αρχές για την ελλιπή προσπάθειά τους να προστατεύσουν τους Ιρλανδούς πολίτες που ζουν στα πληγέντα σπίτια.

Στην απάντησή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επισήμανε ότι ο καθορισμός απαιτήσεων για τη χρήση δομικών προϊόντων και την ασφάλεια των κτηρίων και των έργων πολιτικού μηχανικού παραμένει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών μελών (αιτιολογικές σκέψεις 1 έως 4 του κανονισμού). Επιπλέον, τα κράτη μέλη είναι επίσης υπεύθυνα για τις επιθεωρήσεις των εργοταξίων και των τελικών κατασκευαστικών έργων (έλεγχος κτηρίων), καθώς και για τις επιθεωρήσεις των δομικών προϊόντων που διατίθενται στην αγορά (εποπτεία της αγοράς). Στην περίπτωση που τα προϊόντα ήταν ήδη ελαττωματικά κατά τη διάθεσή τους στην αγορά, οι ιδιοκτήτες κατοικιών μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση από τους παραγωγούς για υλικές ζημιές που προκλήθηκαν από ελαττωματικό προϊόν βάσει της οδηγίας 85/374/ΕΟΚ του Συμβουλίου (στο εξής: οδηγία για την ευθύνη λόγω ελαττωματικών προϊόντων). Επιπλέον, οι ιδιοκτήτες κατοικιών που αγόρασαν τα ελαττωματικά δομικά υλικά από επαγγελματίες πωλητές έχουν επίσης δικαιώματα βάσει της οδηγίας 1999/44/ΕΚ (στο εξής: οδηγία για τις πωλήσεις και τις εγγυήσεις καταναλωτών), συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος υπαναχώρησης από τη σύμβαση πώλησης.

Συνοπτική περιγραφή των συναντήσεων

Δευτέρα 30 Οκτωβρίου 2023

16.30 - 18.00: Συνάντηση με τους αναφέροντες Catherine Duffy (αναφορά 0789/2021), Joseph Morgan (αναφορά 0790/2021), Elaine Morgan (αναφορά 0799/2021), Chris Duddy (αναφορά 0800/2021), Michelle και Peter Patton (αναφορά 0801/2021), Valerie Smyth (αναφορά 0813/2021), Maria Crossan (αναφορά 0814/2021) και Ali Farren (αναφορά 0837/2021)

Η αντιπροσωπεία συναντήθηκε με τους αναφέροντες στις εγκαταστάσεις του ξενοδοχείου στο Letterkenny.

Η κα Duffy δήλωσε ότι έχτισαν το σπίτι τους το 2014 και ότι υπέβαλαν αίτηση για μερική αποκατάσταση μέσω του προγράμματος. Η διαδικασία διήρκεσε 2 έτη και 3 μήνες. Ήθελαν να φύγουν και να πουλήσουν το σπίτι. Αλλά η Τράπεζα δήλωσε ότι θα μπορούσε να πωλήσει το σπίτι μόνο χαμηλότερα από την αγοραία αξία λόγω της παρουσίας πυρίτη. Προσέθεσε ότι μετανιώνουν που δεν επέλεξαν κατεδάφιση.

Ο κ. Duddy δήλωσε ότι αγόρασε οικία το 2004 με τη σύζυγό του. Το 2010 εμφανίστηκαν ρωγμές στο εξωτερικό και στη συνέχεια επεκτάθηκαν στο εσωτερικό. Επρόκειτο για νέο φαινόμενο και δεν ήξερε σε ποιον να απευθυνθεί. Άρχισε να εμφανίζεται μαύρη μούχλα στο εσωτερικό. Δεν δέχονταν επισκέπτες από ντροπή. Το αποσιώπησαν για πολλά χρόνια και έμειναν απομονωμένοι. Στη συνέχεια, συνάντησαν και άλλους ιδιοκτήτες κατοικιών που αποφάσισαν να αναλάβουν δράση και να πραγματοποιήσουν εκστρατεία. Τονίζει ότι υπάρχουν οικογένειες που ζουν υπό απαράδεκτες συνθήκες με επιπτώσεις στην ψυχική και σωματική υγεία και οι οικογένειές τους επιθυμούν να μετακομίσουν στο εξωτερικό. Ζήτησε από την αντιπροσωπεία να πράξει οτιδήποτε εμπίπτει στην αρμοδιότητά της για να θέσει τέλος στο πρόβλημα και να τους βοηθήσει, ως πολίτες της ΕΕ των οποίων η γνώμη αξίζει να εισακούεται και να γίνεται σεβαστή.

Ο κος και η κα Peter Patton περιέγραψαν τις προσπάθειες και τις θυσίες που έκαναν για να αποπληρώσουν του ενυπόθηκο δάνειο για το σπίτι τους. Το πρόβλημα ξεκίνησε με μικρές ρωγμές που όλο και μεγάλωναν. Επισκεύασαν την εξωτερική επιφάνεια, αλλά το πρόβλημα διευρύνθηκε. Έπρεπε να υποβάλουν αίτηση για πλήρη κατεδάφιση στο πλαίσιο του προγράμματος, προσθέτοντας ότι πρέπει να λάβουν νέα υποθήκη. Αυτό θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί αν εφαρμόζονταν οι ορθοί κανονισμοί. Η κυρία ζητά να ασκηθεί πίεση στην ιρλανδική κυβέρνηση ώστε να τελειώνει αυτός ο εφιάλτης, καλώντας για επείγουσα βοήθεια.

Η κ. Smyth αναφέρει ότι η κατάσταση για τους ιδιοκτήτες κατοικιών είναι πολύ δύσκολη και ότι το μόνο που έχουν είναι η αμοιβαία υποστήριξη. Εξέφρασε την ανησυχία της για το γεγονός ότι το νέο πρόγραμμα χρησιμοποιεί παλαιά πρότυπα. Επεσήμανε ότι πρέπει να ληφθούν υπόψη και να συμπεριληφθούν στο πρόγραμμα και τα θεμέλια. Τέλος, περιγράφει πόσο αγχωτική και χρονοβόρα είναι η όλη διαδικασία.

Η κ. Crossan δήλωσε ότι επιθυμεί το σπίτι της να είναι κατοικήσιμο. Τόνισε ότι χρειάστηκαν

πολλά χρόνια μέχρι να συνειδητοποιήσουν την αιτία του προβλήματος. Υπέβαλαν αίτηση στο πρόγραμμα για πλήρη κατεδάφιση και αναμένουν απάντηση. Ζούσαν με τα παιδιά τους σε μία τρώγλη με μούχλα. Ο γιος της έχει αρθρίτιδα στην ηλικία των 25 ετών.

Ο κ. Farren δήλωσε ότι έχτισε το σπίτι του το 2002 με τοπικά υλικά τηρώντας πολύ υψηλά πρότυπα. Έκανε λόγο για δημοτικά έργα χρηματοδοτούμενα από την ΕΕ τα οποία στεγάζονται σε πληγέντα κτήρια. Τόνισε ότι η τοπική κοινότητα καταστρέφεται και ότι οι οικογένειες που πλήττονται δεν έχουν σημάδια ελπίδας. Το πρόγραμμα δεν είναι κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Η κα Morgan περιέγραψε το συναισθηματικό βάρος που συνεπάγεται για την οικογένειά τους να μετακομίζουν από το σπίτι τους και να το βλέπουν να κατεδαφίζεται. Αγόρασαν δύο τροχόσπιτα με δικά τους χρήματα και τα εγκατέστησαν στον κήπο ως προσωρινή λύση. Περιέγραψε πόσο αργή είναι η διαδικασία στο πλαίσιο του προγράμματος και υπογραμμίζει ότι βρίσκονται σε κατάσταση αβεβαιότητας.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ερωτήσεων και απαντήσεων, υπέβαλαν ερωτήσεις και διατύπωσαν παρατηρήσεις τα ακόλουθα μέλη της αντιπροσωπείας:

Η κα Montserrat ρωτά αν οι ιδιοκτήτες κατοικιών ενήγαγαν ενώπιον δικαστηρίου τους κατασκευαστές των δομικών τεμαχίων και ποιο ήταν το αποτέλεσμα. Στη συνέχεια, ρωτά το μέσο κόστος των κατοικιών που πλήρωσαν αρχικά οι αναφέροντες και για τις λύσεις που παρέχει το πρόγραμμα. Ρωτά επίσης πώς είναι η στεγαστική αγορά στο Donegal, γιατί δεν υπάρχουν επαρκείς κατοικίες διαθέσιμες στην αγορά και αν το ζήτημα σχετίζεται με την άνθηση των κατασκευών κατά τη δεκαετία του 2000 όσον αφορά το χαμηλό κόστος κατασκευής. Τέλος, ρωτά αν θρυμματίζονται οι τοίχοι τους κατά τη διάρκεια καταιγίδων.

Η κα Ždanoka ρωτά αν η παραγωγή των ελαττωματικών δομικών στοιχείων σταμάτησε και πότε.

Ο κ Markey διευκρινίζει ότι το αδρανές υλικό περιέχει μαρμαρυγία σε ποσοστό υψηλότερο από το επιτρεπόμενο.

Ο κ. MacManus τονίζει ότι η εποπτεία της αγοράς στην Ιρλανδία είναι ανεπαρκής, υποχρηματοδοτούμενη και υποστελεχωμένη, διότι από το 2013 αποτελεί αρμοδιότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία είναι πολύ αδύναμη στην Ιρλανδία.

Ο κ. Flanagan επισημαίνει ότι το σύστημα βασίζεται στην αντίδραση και όχι στην πρόληψη και ότι η εποπτεία της αγοράς είναι καίριας σημασίας.

Οι αναφέροντες απάντησαν ότι άρχισαν να παρατηρούν ρωγμές το 2010, ότι συνέβη μία σφοδρή καταιγίδα στα τέλη του 2009 μετά από την οποία πρωτοεμφανίστηκαν οι ρωγμές. Τόνισαν ότι κατέβαλαν υψηλά ποσά για τα σπίτια τους, τα οποία τώρα δεν έχουν καμία αξία. Υπογράμμισαν ότι το πρόγραμμα είναι δυσκίνητο από την αρχή έως το τέλος, λόγω της γραφειοκρατίας που απαιτείται και των χρονοβόρων διαδικασιών που ακολουθούνται.

Εξήγησαν ότι υπήρχε ήδη έλλειψη στέγης, αλλά το πρόβλημα εντάθηκε μετά την κρίση του μαρμαρυγία, επειδή οι άνθρωποι φοβούνται να αγοράσουν σπίτι. Επιπλέον, δήλωσαν ότι εκκρεμεί δικαστική υπόθεση για λογαριασμό 200 ατόμων, εξηγώντας ότι μια άλλη υπόθεση στο παρελθόν δεν διεκπεραιώθηκε λόγω του υψηλού κόστους και επειδή οι ιδιοκτήτες δεν διέθεταν ασφαλιστική κάλυψη για τα ελαττωματικά τεμάχια. Τέλος, απέδωσαν το πρόβλημα στην υπέρμετρη απληστία των κατασκευαστικών εταιρειών για κέρδος οι οποίες έχτισαν πολλά σπίτια εύκολα και φθηνά.

17.30 - 18.30: Συνάντηση με εκπροσώπους ομάδων δράσης

- Lisa Hone, Mica Action Group (ομάδα δράσης για τον μαρμαρυγία)
- Patrick Sharkey, Redress Focus Group (ομάδα που ασχολείται με την αποκατάσταση)
- Donna McDade, Banking and Insurance Focus group (ομάδα που ασχολείται με θέματα τραπεζικού και ασφαλιστικού τομέα)
- Martina Hegarty, Campaign for justice for Mayo Homeowners (εκστρατεία για τη δικαιοσύνη για τους ιδιοκτήτες κατοικιών Mayo)
- Δρ Martina Cleary, Pyrite campaigner (εκστρατεία κατά του πυρίτη)

Η κα Hone, υπό την ιδιότητά της ως εκπροσώπου της Mica Action Group, η οποία εκπροσωπεί 2 500 οικογένειες και 10 000 άτομα συνολικά, ευχαρίστησε τα μέλη της αντιπροσωπείας για την προσέλευση στο Donegal. Ισχυρίστηκε ότι το ιρλανδικό κράτος αρνήθηκε να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα και να καταστήσει υπόλογο τον υπεύθυνο. Τόνισε ότι το πρόγραμμα επιχορηγήσεων πολλών δισεκατομμυρίων υπογραμμίζει τη μαζική κλίμακα του ζητήματος και αποκλείει πολλούς ιδιοκτήτες κατοικιών. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μέχρι στιγμής δεν έχει ασκηθεί δίωξη εις βάρος κανενός.

Ο κ. Sharkey, εξ ονόματος της Banking and Insurance Focus group, που συστάθηκε τον Φεβρουάριο του 2023, δηλώνει ότι οι ιδιοκτήτες κατοικιών επιτελούν το έργο που θα έπρεπε να έχει επιτελέσει η κυβέρνηση. Περιέγραψε τις μακροχρόνιες και εντατικές προσπάθειές τους να συνεργαστούν με τον ιρλανδικό τραπεζικό τομέα προκειμένου να εξασφαλιστούν ευνοϊκές συνθήκες για νέα ενυπόθηκα δάνεια, εξηγώντας ότι οι ιδιοκτήτες κατοικιών πληρώνουν για ενυπόθηκα δάνεια που έχουν ήδη ληφθεί μέχρι την ανοικοδόμηση των κατοικιών τους. Τέλος, χαρακτήρισε το πρόγραμμα επιχορηγήσεων ανεπαρκές και ακατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό, επισημαίνοντας την έλλειψη κοινής σκέψης κατά τον σχεδιασμό του προγράμματος, λόγω του γεγονότος ότι η κυβέρνηση δεν ζήτησε από τις τράπεζες να συμβάλουν στη λύση.

Η κα McDade ευχαριστεί τα μέλη της αντιπροσωπείας για την προσέλευση στο Donegal. Δήλωσε ότι το σπίτι της κατεδαφίστηκε. Διαμαρτύρεται για την έλλειψη επικοινωνίας με την κυβέρνηση. Υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και την έλλειψη εξατομικευμένων και ειδικών επιλογών ενυπόθηκων δανείων για τους ιδιοκτήτες κατοικιών, τονίζοντας ότι αυτό είναι άδικο. Προσθέτει ότι το κόστος των ενυπόθηκων δανείων έχει διπλασιαστεί λόγω των υψηλών επιτοκίων της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Ο κ. Hegarty, ιδιοκτήτης κατοικιών που επλήγη και μέλος εκστρατείας, δηλώνει ότι όλοι οι ιδιοκτήτες κατοικιών είναι χρεωμένοι. Τονίζει ότι το πρόγραμμα βασίζεται σε μια πολιτική κλειστών θυρών, η οποία εμποδίζει την πρόσβαση πολλών οικογενειών. Επισημαίνει τη σωματική και συναισθηματική επιβάρυνση των ιδιοκτητών κατοικιών, την έλλειψη ενοικιαζόμενων καταλυμάτων, την έλλειψη πόρων και επιστημονικής εμπειρογνωμοσύνης.

Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι πρόκειται για πρόγραμμα επιχορηγήσεων και όχι για πρόγραμμα έννομης προστασίας.

Ο κ. Cleary υπογραμμίζει ότι το πρόβλημα δεν περιορίζεται στο Donegal, αλλά επηρεάζει δεκατρείς ιρλανδικές κομητείες, δηλαδή το ήμισυ της χώρας. Τονίζει ότι οι ιδιοκτήτες κατοικιών υφίστανται συνεχείς και συστημικές ανισότητες λόγω των αργών και πολύπλοκων απαιτήσεων της διαδικασίας που ορίζει το πρόγραμμα. Υπογραμμίζει την ευπάθεια και τα τραύματα που υφίστανται οι ιδιοκτήτες κατοικιών και την έλλειψη σεβασμού της αξιοπρέπειάς τους, και της σωματικής και ψυχικής τους υγείας.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ερωτήσεων και απαντήσεων, υπέβαλαν ερωτήσεις και διατύπωσαν παρατηρήσεις τα ακόλουθα μέλη της αντιπροσωπείας:

Η κα Montserrat ρωτά αν η πλειονότητα των 10.000 πληγέντων ατόμων ζουν στο Donegal. Στη συνέχεια, ζητά περισσότερες πληροφορίες για τον τρόπο λειτουργίας του προγράμματος επιχορηγήσεων και για τον ρόλο των τραπεζών όσον αφορά τα παλαιά και τα νέα ενυπόθηκα δάνεια. Ρωτά επίσης τι θα μπορούσαν να πράξουν συγκεκριμένα τα θεσμικά όργανα της ΕΕ, προκειμένου να συμβάλουν στην εξεύρεση λύσης.

Η κα Ždanoka ρωτά σχετικά με τη δημοσιότητα που δόθηκε στο θέμα εκτός Ιρλανδίας και τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσαν να διαδοθούν οι πληροφορίες σε ολόκληρη την ΕΕ.

Ο κ. Flanagan εκφράζει την άποψη ότι το ζήτημα αυτό δεν δημοσιοποιήθηκε δεόντως από την κυβέρνηση και εξέφρασε αμφιβολίες σχετικά με το ύψος της αντιστάθμισης του προγράμματος.

Η κα Hone επιβεβαιώνει ότι η πλειονότητα των 10.000 ενδιαφερόμενων ατόμων ζουν στο Donegal και δηλώνει ότι δεν υπάρχει στην πράξη βιώσιμη πρόσβαση στη δικαιοσύνη επί του παρόντος. Προσθέτει ότι πρόκειται για μια συνεχή και τεράστια εκστρατεία που διεξάγεται από εθελοντές, η οποία εξακολουθεί να μην δημοσιοποιείται επαρκώς και δεν προβάλλεται με ακρίβεια στα μέσα ενημέρωσης.

Η κα Cleary εξηγεί ότι είναι απαγορευτικά δαπανηρό και εξαιρετικά δύσκολο για κάθε ιδιοκτήτη ή ιδιώτη να προσφύγει στη δικαιοσύνη εναντίον των εμπλεκόμενων εταιρειών, πολλές από τις οποίες είναι μεγάλες διεθνείς κατασκευαστικές εταιρείες. Προσθέτει ότι εναπόκειται στο κράτος να στραφεί κατά των υπεύθυνων εταιρειών, προκειμένου να διασφαλιστεί η λογοδοσία και να αποτραπεί η συνέχιση της εμπορίας ελαττωματικών τεμαχίων.

Η κα Hegarty δηλώνει ότι η αποτυχία είναι συστημική, εξηγώντας ότι είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστούν και να διωχθούν τα εκατοντάδες εμπλεκόμενα λατομεία. Ζητά από την αντιπροσωπεία να ασκήσει πίεση στην ιρλανδική κυβέρνηση για την αδυναμία της να ελέγξει τα λατομεία.

Ο κ. Sharkey επισημαίνει ότι η Κεντρική Τράπεζα της Ιρλανδίας εποπτεύεται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει την προληπτική

ρύθμιση των κεντρικών τραπεζών για να συμβάλει στη λύση. Εστιάζει στο ζήτημα της διαθέσιμης χρηματοδότησης, εξηγώντας ότι οι ιδιοκτήτες κατοικιών πρέπει να έχουν χρήματα για να εξασφαλίσουν την εκτέλεση των εργασιών επισκευής. Τονίζει την ανάγκη για χρηματοδότηση μηδενικού κόστους από τις τράπεζες, δηλαδή μηδενικά επιτόκια και ευελιξία όσον αφορά την απαιτούμενη ασφάλεια για το ενυπόθηκο δάνειο.

Η κα McDade τονίζει ότι 30 000 — 40 000 ιδιοκτήτες κατοικιών διαδήλωσαν δύο φορές το 2021 στο Δουβλίνο, αλλά η προβολή στα ιρλανδικά μέσα ενημέρωσης ήταν πολύ περιορισμένη.

Τρίτη 31 Οκτωβρίου

9:00 - 12:30: Επιθεώρηση των πληττόμενων κτηρίων της περιοχής

- Βρεφονηπιακός σταθμός κοινότητας CLG
Donegal Enterprise Business Park, Ballyraine Letterkenny Co. Donegal F92 PF29

Η κα Burke, διευθύντρια του δημοτικού βρεφονηπιακού σταθμού, καλωσορίζει την αντιπροσωπεία στις εγκαταστάσεις της, περιγράφοντας λεπτομερώς τις υπηρεσίες που παρέχονται σε 170 παιδιά και τον σημαντικό ρόλο της για την κοινότητα, ως τον μοναδικό μη κερδοσκοπικό σταθμό στην περιοχή. Παρουσίασε τις ρωγμές στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, εξηγώντας ότι το κτήριο θα κατεδαφιστεί σε δώδεκα μήνες.

Η κα Montserrat ρωτά αν έλαβαν επιχορήγηση από το πρόγραμμα και πού θα μετακομίσουν.

Η κα Ždanoka ρωτά ποιος είναι ο ιδιοκτήτης του κτηρίου.

Ο κ. Flanagan δηλώνει ότι ο σταθμός έχει επωφεληθεί από χρηματοδότηση της ΕΕ και ότι θα πρέπει να διενεργούνται έλεγχοι της ΕΕ.

Η κα Burke απαντά ότι ιδιοκτήτης είναι η Κοινότητα και ότι το πρόγραμμα δεν καλύπτει τις επιχειρήσεις και τα μισθωμένα κτίρια. Προσθέτει ότι θα μετακομίσουν σε μια νέα εγκατάσταση που ανήκει στην Κοινότητα, η οποία θα κατασκευαστεί σε άλλο οικόπεδο αγορασμένο μέσω της συγκέντρωσης κεφαλαίων.

- Κατοικία στο Letterkenny
18 The Grange Letterkenny Co. Donegal F92N8YY

Η κ. Sharon Moss καλωσορίζει την αντιπροσωπεία στο σπίτι της. Δηλώνει ότι διαπίστωσαν τις πρώτες ρωγμές το 2011. Εξηγεί ότι το σπίτι θα κατεδαφιστεί και ότι θα εγκατασταθούν σε ένα τροχόσπιτο στον κήπο τους. Δείχνει την εκτεταμένη μούχλα εντός του σπιτιού, προσθέτοντας ότι δεν μπορούν να θερμάνουν το σπίτι και ότι είναι αδύνατο να εξαλειφθεί η υγρασία.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ερωτήσεων και απαντήσεων, υπέβαλαν ερωτήσεις και διατύπωσαν παρατηρήσεις τα ακόλουθα μέλη της αντιπροσωπείας:

Η κα Montserrat ρωτά πόσο αγόρασαν το σπίτι και αν θα κατασκευάσουν ένα νέο σπίτι.

Ο κ. Flanagan ρωτά εάν θεωρεί ότι θα αποζημιωθούν κατά 100 %.

Ο κ. MacManus ρωτά αν υπάρχει ένα κεντρικό σημείο για τη λήψη πληροφοριών.

Η κα Moss απαντά ότι πλήρωσαν 120 000 EUR για το σπίτι το 2002. Δηλώνει ότι θα χτίσουν καινούργιο σπίτι με νέα θεμέλια, τα οποία δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα. Προσθέτει ότι δεν θα λάβουν ποτέ αποζημίωση στο 100 %, διαμαρτύρεται ότι έπρεπε να πληρώσουν οι ίδιοι τα πάντα και ότι μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες τηλεφωνικά μόνο δύο ημέρες την εβδομάδα.

- Πληγέν κτήριο στην Buncrana
28 Elm Park, Buncrana, Co. Donegal F93 WD53

Η κ. Roisin Gallagher καλωσορίζει την αντιπροσωπεία στο σπίτι της. Παρουσιάζει λεπτομερώς την ιστορία του σπιτιού, το οποίο πρόκειται να κατεδαφιστεί, τις προσπάθειές τους να υποβάλουν την αίτησή τους μέσω του προγράμματος και τα προβλήματα που συνάντησαν. Περιγράφει επίσης το έργο της ομάδας εστίασης στην αποκατάσταση (Redress Focus Group).

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ερωτήσεων και απαντήσεων, υπέβαλαν ερωτήσεις και διατύπωσαν παρατηρήσεις τα ακόλουθα μέλη της αντιπροσωπείας:

Η κα Montserrat ρωτά την κ. Gallagher αν, μετά τον θάνατο της μητέρας της, μπορεί να υποβάλει αίτηση για συμμετοχή στο πρόγραμμα και τι ποσό κατέβαλε για το σπίτι.

Ο κ. Flanagan δηλώνει ότι οι έλεγχοι σταμάτησαν το 1993.

Η κ. Gallagher απαντά ότι μπορεί να συνεχίσει την αίτηση της μητέρας της. Προσθέτει ότι κατέβαλε 165 000 EUR το 2005 και ότι θα λάβει 260 000 EUR από το πρόγραμμα (για την κατεδάφιση και την ανοικοδόμηση του σπιτιού), το οποίο δεν καλύπτει όλες τις δαπάνες που προκύπτουν για την ανοικοδόμηση του σπιτιού.

- Πληγέν κτήριο στην Buncrana
46 Elm Park, Buncrana, Co. Donegal F93 WD53

Η κ. Winnie O'Neill καλωσορίζει την αντιπροσωπεία στο σπίτι της. Παρουσιάζει την ιστορία του σπιτιού, που αγοράστηκε το 2006, και τις προσπάθειές της να στηρίξει την οικογένειά της μετά τον θάνατο του συζύγου της και του γιου της. Περιγράφει μια μεγάλη καταγίδα το 2017, μετά την οποία άρχισαν να εμφανίζονται τα προβλήματα στο σπίτι.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ερωτήσεων και απαντήσεων, υπέβαλαν ερωτήσεις και διατύπωσαν παρατηρήσεις τα ακόλουθα μέλη της αντιπροσωπείας:

Η κ. Montserrat ρωτά ποιο ήταν το κόστος του σπιτιού και αν έλαβαν χρήματα από το παλαιό πρόγραμμα.

Η κ. O'Neill απαντά ότι πλήρωσαν 250 000 EUR για το σπίτι και ότι έλαβε 6 800 EUR για την έκθεση του μηχανικού σχετικά με τον έλεγχο του σπιτιού. Προσθέτει ότι οι άνθρωποι δεν γνώριζαν ότι τα σπίτια τους είχαν χτιστεί σε στάθμη πλημμύρας, όταν τα αγόραζαν.

15:00 - 16:30: Συνάντηση με τις περιφερειακές αρχές (Συμβούλιο της κομητείας Donegal)

- Σύμβουλος Martin McDermott, πρόεδρος της επιτροπής για τους ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους
- Patsy Lafferty, Διευθύντρια Υπηρεσιών, Στέγασης, Εταιρικών και Πολιτιστικών Υπηρεσιών
- Richard Gibson, Προϊστάμενος Οικονομικών
- Brendan O'Donnell, ανώτερος μηχανικός, μονάδα παράδοσης κεφαλαιουχικών έργων

Ο κ. Gibson παρουσιάζει τους εκπροσώπους του συμβουλίου της κομητείας του Donegal και δηλώνει ότι επιπτώσεις του ζητήματος εντοπίζονται διάσπαρτες σε ολόκληρη την κομητεία και ότι όλοι επηρεάζονται άμεσα ή έμμεσα, αναγνωρίζοντας τον θυμό των πληγέντων ιδιοκτητών κατοικιών. Παραδέχεται ότι έχουν περιορισμούς στα λεγόμενά τους λόγω των εκκρεμυσών προσφυγών. Εκθέτει λεπτομερώς την ισχύουσα νομοθεσία και τους κανονισμούς. Σημειώνει ότι τα δομικά στοιχεία συγκαταλέγονται μεταξύ των χιλιάδων προϊόντων στην αγορά, τονίζοντας ότι το Συμβούλιο, ως αρχή εποπτείας της αγοράς, δεν έχει την υποχρέωση να πιστοποιεί τη συμμόρφωση με τα πρότυπα και τις προδιαγραφές, αλλά να λαμβάνει μέτρα επιβολής όταν διαπιστώνονται παρατυπίες, δηλώνοντας ότι την ευθύνη για τη συμμόρφωση φέρουν οι κατασκευαστές. Εξηγεί ότι το ζήτημα ανέκυψε ειδικά στο Donegal για παρατεταμένο χρονικό διάστημα μετά τους ψυχρούς χειμώνες του 2009 και του 2010 και περιγράφει τις προσπάθειες σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές για την παροχή βοήθειας και στήριξης στους πληγέντες ιδιοκτήτες κατοικιών, σε συνεργασία με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Αναφέρεται επίσης στους ελέγχους που διενεργήθηκαν, στις επισκέψεις χώρων και στα δείγματα που ελήφθησαν, καθώς και στις εργασίες που πραγματοποιήθηκαν για προτάσεις βελτίωσης του προγράμματος και διαχείρισης των αιτήσεων για το πρόγραμμα.

Ο κ. Lafferty δηλώνει ότι γνωρίζουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι ιδιοκτήτες κατοικιών. Σημειώνει ότι η επιτροπή για τους ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους συστάθηκε το 2009 και περιγράφει το έργο του Συμβουλίου στο πλαίσιο του προγράμματος, το οποίο συνίσταται στην παροχή πληροφοριών και απαντήσεων σε ερωτήσεις στο διαδίκτυο, στη διοργάνωση εργαστηρίων με συμμετοχή μηχανικών, στον ορισμό διαμεσολαβητών για την παροχή αρωγής στους ιδιοκτήτες κατοικιών κατά την υποβολή αίτησης ηλεκτρονικά και στη διευκόλυνση της επιστημονικής έρευνας που διεξάγεται σε εθνικό επίπεδο. Παρέχει στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις αιτήσεις που ελήφθησαν στο πλαίσιο του παλαιού προγράμματος, το οποίο χαρακτήρισε πολύ περίπλοκο, και στο πλαίσιο του νέου προγράμματος. Τέλος, παρουσιάζει τις αλλαγές και τις βελτιώσεις που εισήγαγε το νέο πρόγραμμα, δηλαδή την παροχή επιχορηγήσεων στο 100 % μέχρι το ποσό συνολικής μέγιστης επιχορήγησης 420 000 EUR ανά κατοικία, μια κρατική εγγύηση με τη μορφή δεύτερης επιλογής επιχορήγησης εφόσον απαιτείται για περίοδο 40 ετών, μια αναθεωρημένη διαδικασία υποβολής αιτήσεων που καταργεί το οικονομικό εμπόδιο για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα, μια ανεξάρτητη διαδικασία προσφυγής για τους αιτούντες, την κάλυψη των δαπανών εναλλακτικής στέγασης και αποθήκευσης και των εργασιών άμεσης επισκευής μέγιστης αξίας 25 000 EUR και τη συμπερίληψη των καταχωρισμένων ενοικιαζόμενων ακινήτων.

Η κα Montserrat ρωτά πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε ότι δεν θα επαναληφθεί το γεγονός και πώς μπορούμε να βοηθήσουμε τις πληγείσες οικογένειες, πώς μπορούμε να είμαστε βέβαιοι ότι τα προϊόντα που φέρουν τη σήμανση EC συμμορφώνονται με τα πρότυπα. Στη συνέχεια, ζητά να διερευνηθεί τι περιλαμβάνει η επιχορήγηση του 100 % και αν η επιχορήγηση καλύπτει

το αρχικό κόστος της οικίας ή την τρέχουσα αγοραία αξία της. Ρωτά επίσης πώς θα μπορούσε να βελτιωθεί η ταχύτητα και η ευελιξία του προγράμματος, προκειμένου να καλυφθούν οι διαφορετικές ανάγκες των οικογενειών που πλήττονται, οι οποίες πρέπει να πληρώσουν εκ των προτέρων τεράστιο χρηματικό ποσό.

Η κ. Ždanoka ρωτά πότε δημιουργήθηκε η επιτροπή για τους ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους, πόσοι άνθρωποι συμμετέχουν σε αυτήν και εάν ο φορέας αυτός επαρκεί για να αντιμετωπίσει ένα τόσο τεράστιο ζήτημα.

Ο κ. Markey ρωτά ποιος είναι ο εκτιμώμενος αριθμός πληγεισών κατοικιών στο Donegal. Ρωτά ποιες είναι οι απαιτήσεις και τα κριτήρια που πρέπει να πληρούνται για την αδειοδότηση λατομείων και εάν ένα λατομείο μπορεί να κλείσει σύμφωνα με την αρχή της προφύλαξης. Ρωτά επίσης εάν το Συμβούλιο προβλέπει κέντρο ενιαίας εξυπηρέτησης και αν έχει γίνει κάτι για την ανάπτυξη δυνατοτήτων στον οικοδομικό τομέα.

Η κ. Walsh ζητά διευκρινίσεις για τα βήματα που μεσολαβούν από τη στιγμή που κάποιος διαπιστώνει ρωγμές έως ότου λάβει επιχορήγηση. Ζητά επίσης διευκρινίσεις για τη διαδικασία που προβλέπεται για τους ιδιοκτήτες διαφόρων κατοικιών και τους ενοικιαστές. Τέλος, δηλώνει αγανακτισμένη με τη χρήση του όρου «τελικοί χρήστες» στους επίσημους οδηγούς.

Ο κ. MacManus τονίζει ότι η τοπική αυτοδιοίκηση στην Ιρλανδία είναι από τις πιο αδύναμες στην Ευρώπη και ρωτά ποιοι πόροι διατέθηκαν το 2013 όταν η εποπτεία της αγοράς ανατέθηκε στις τοπικές αρχές.

Ο κ. Flanagan επισημαίνει ότι οι ιδιοκτήτες κατοικιών έχουν πολύ διαφορετική άποψη για την κατάσταση, επισημαίνοντας ότι η εθνική υπηρεσία ελέγχου κτηρίων και εποπτείας της αγοράς (National Building Control Market Surveillance) δήλωσε ότι πρόκειται για εθνική κατάσταση έκτακτης ανάγκης.

Ο κ. Lafferty απαντά ότι διενεργήθηκε έλεγχος των λατομείων στο Donegal και διαπιστώθηκε ότι τα τεμάχια και τα αδρανή υλικά που ελέγχθηκαν βρέθηκαν συμβατά και κατάλληλα για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ενώ υπήρχαν ορισμένες ελλείψεις στα έγγραφα. Εξηγεί ότι πρόκειται για εξαιρετικά τεχνικό έργο και ότι οι τοπικές αρχές δεν διαθέτουν την εμπειρογνομosύνη και τους πόρους που απαιτούνται για την επιθεώρηση κάθε κατασκευαστή.

Ο κ. O'Donnell δήλωσε ότι πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένοι έλεγχοι το 2021. Δήλωσε ότι δεν μπορεί να απαντήσει στην ερώτηση σχετικά με τους πόρους που διατίθενται στο κομητειακό συμβούλιο λόγω των εν εξελίξει δικαστικών διαδικασιών, προσθέτοντας ότι αποτελούν μέρος μιας αλυσίδας επιβολής και ότι δεν μπορούν να βρίσκονται στη γραμμή παραγωγής κάθε μέρα. Πρόσθεσε ότι η αδειοδότηση των προϊόντων διαφέρει από την αδειοδότηση των λατομείων, η οποία αποτελεί μέρος του σχεδιασμού.

Ο κ. McDermott απαντά ότι η επιτροπή για τους ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους δημιουργήθηκε το 2009. Περιγράφει λεπτομερώς τα στάδια της διαδικασίας στο πλαίσιο του προγράμματος, την οποία χαρακτήρισε ως τεράστια, εξηγώντας ότι η διαδικασία είναι περίπλοκη και θα χρειαστεί μεγάλο χρονικό διάστημα για να σημειωθεί πρόοδος. Διευκρίνισε

ότι η σύνδεση νερού είναι δωρεάν, αλλά υπάρχει κόστος για την επανασύνδεση ηλεκτρικής ενέργειας. Προσθέτει ότι το κοιμητικό συμβούλιο έχει θέσει το ζήτημα της ενδιάμεσης χρηματοδότησης, αναγνωρίζοντας την ανάγκη πληρωμής προκαταβολής στους ιδιοκτήτες κατοικιών.

15:30 - 17:00: Συνάντηση με εμπειρογνώμονες

- Δρ Paul Dunlop, καθηγητής παγετωνολογίας, Πανεπιστήμιο Ulster
- Δρ Eileen Doherty, λέκτορας ψηφιακού μετασχηματισμού, Πανεπιστήμιο Ulster
- Charlie Byrne, επαγγελματίας μηχανικός

Ο Δρ Paul Dunlop, καθηγητής παγετωνολογίας στο Πανεπιστήμιο του Ulster, ξεκινά λέγοντας ότι δεν υπήρξε επιστημονική ανάλυση εκ μέρους της κυβέρνησης. Στη συνέχεια παρουσιάζει λεπτομερώς τα πορίσματα της έρευνάς του σχετικά με το θέμα και δείχνει ένα κομμάτι αδρανών, εξηγώντας τη σύνθεση τους από ορυκτά και τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζει τα κτίρια. Εξηγεί ότι το πρόβλημα προκαλείται από τον πυρροτίτη που βρέθηκε στο αδρανές υλικό, ο οποίος όταν έρχεται σε επαφή με το νερό, αντιδρά προκαλώντας διαστολή του σκυροδέματος. Η διαδικασία αυτή είναι γνωστή ως «εσωτερική προσβολή από θείο», η οποία τεκμηριώνεται επίσης στις ΗΠΑ και στον Καναδά. Προσθέτει ότι τα πρότυπα της ΕΕ για τα αδρανή του σκυροδέματος περιλαμβάνουν το πρότυπο EN12620 σχετικά με τα μέγιστα επιτρεπόμενα ποσοστά θείου, το οποίο ίσχυε από την 1/1/2004 στα λατομεία. Τονίζει ότι αυτό το πρότυπο της ΕΕ παραβιάζεται σαφώς, προκαλώντας το πρόβλημα στα σπίτια του Donegal και όχι ο μαρμαρυγίας ή οι χειμερινές συνθήκες. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν πρόκειται για κρίση λόγω του μαρμαρυγίας ή για κρίση που οφείλεται στο κλίμα, αλλά για κρίση σιδήρου και θείου.

Ο κ. Charlie Byrne, ελεύθερος επαγγελματίας μηχανικός, παρουσιάζει συνοπτικά τις ρωγμές στους εξωτερικούς και εσωτερικούς τοίχους, καθώς και στα θεμέλια των κτιρίων. Επαναλαμβάνει ότι το πρόβλημα δεν είναι ο μαρμαρυγίας, αλλά η εσωτερική προσβολή από το θείο. Δηλώνει ότι υπάρχουν επτά πηγές από τις οποίες προέρχονται τα ελαττωματικά τεμάχια και ότι από ανεξάρτητους ελέγχους διαπιστώθηκε ότι το θείο που υπάρχει στα αδρανή των εν λόγω λατομείων υπερβαίνει κατά πολύ το μέγιστο επιτρεπόμενο ποσοστό. Δηλώνει ότι δεν έχει εμπιστοσύνη στους διενεργηθέντες ελέγχους του λατομείου. Όσον αφορά τις επιλογές αποκατάστασης, τονίζει ότι το νέο πρόγραμμα δίνει έμφαση μόνο στο εξωτερικό στρώμα του σπιτιού, το οποίο δεν καλύπτει τον μεγάλο αριθμό ρωγμών στο εσωτερικό.

Η Δρ Eileen Doherty, λέκτορας ψηφιακού μετασχηματισμού του πανεπιστημίου Ulster, παρουσιάζει την έρευνά της σχετικά με την ανάλυση και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών όσον αφορά το πρόβλημα. Αναλύει τις κυβερνητικές συστάσεις του 2020, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους δεν εφαρμόστηκαν αποτελεσματικά και εγκαίρως. Υπογραμμίζει την αποτυχία της διακυβέρνησης και την έλλειψη προσέγγισης από τη βάση προς την κορυφή στη διαχείριση της κρίσης και στον σχεδιασμό του προγράμματος, τονίζοντας ότι δεν αντλήθηκαν διδάγματα και ότι η κεντρική κυβέρνηση αγνόησε τα ενδιαφερόμενα μέρη. Δήλωσε επίσης ότι επισκέφθηκαν τον Καναδά για να μάθουν από την канаδική εμπειρία, επισημαίνοντας την ταχεία αποκατάσταση των πληγέντων σπιτιών, σε αντίθεση με ό,τι συμβαίνει στην Ιρλανδία. Τέλος, αναφέρθηκε στην έλλειψη δημόσιας έρευνας επί του θέματος, όπως υποσχέθηκε η ιρλανδική κυβέρνηση.

Η κ. Montserrat ρωτά γιατί αυτό δεν συνέβη στο παρελθόν και γιατί συμβαίνει τώρα. Ρωτά επίσης αν ο πυρροτότης μπορεί να αφαιρεθεί από ένα αδρανές υλικό με απλό τρόπο. Επιπλέον, ζητεί διευκρινίσεις σχετικά με τα θεμέλια, ρωτώντας αν είναι κατασκευασμένα από το ίδιο αδρανές υλικό και αν περιέχουν και αυτά πυρροτότη. Επιπλέον, τόνισε τη διαφορά μεταξύ δημόσιας έρευνας και δικαστικής διαδικασίας, ρωτώντας πώς το κράτος μπορεί να αξιώσει αποζημίωση ενώπιον δικαστηρίου. Τέλος, ρωτά αν το πρόβλημα στο Δουβλίνο διορθώθηκε και πώς μπορεί να εφαρμοστεί αυτή η εμπειρία στο Donegal.

Η κ. Ždanoka ρωτά ποιος πλήρωσε την ανοικοδόμηση των οικιών στον Καναδά.

Ο κ. Markey ρωτά εάν θα μπορούσαν να συμπεριληφθούν χάρτες κινδύνων πλημμύρας στα αναπτυξιακά σχέδια. Ρωτά επίσης ποιος εκδίδει την άδεια λατομείου.

Ο κ. MacManus τονίζει ότι η εποπτεία της αγοράς και η λογοδοσία αποτελούν εθνική αρμοδιότητα των κρατών μελών, η οποία εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ιρλανδικής κυβέρνησης.

Η κ. Walsh ζητεί επισκόπηση των δεξιοτήτων που απαιτούνται για τη στήριξη των οικογενειών και των κοινοτήτων.

Ο κ. Dunlop απαντά ότι από τις 1/1/2004 θα έπρεπε να έχουν πραγματοποιηθεί έλεγχοι για τα πρότυπα της ΕΕ στα ιρλανδικά λατομεία και ότι οποιοσδήποτε γεωλόγος θα μπορούσε να έχει καταλάβει το πρόβλημα απλώς κοιτάζοντας το πέτρωμα υποβάθρου. Δηλώνει ότι δεν είναι δυνατή η αφαίρεση πυρίτη από αδρανές υλικό. Προσθέτει ότι η Ιρλανδία θα πρέπει να καταρτίσει γεωλογικούς χάρτες στους οποίους θα επισημαίνονται οι περιοχές υψηλού κινδύνου, όπως συμβαίνει στις Ηνωμένες Πολιτείες και στον Καναδά. Δηλώνει ότι δεν έχει ενδείξεις ότι τα λατομεία σταμάτησαν να παράγουν ελαττωματικά τεμάχια, δεδομένου ότι η εποπτεία της αγοράς στην Ιρλανδία είναι επί του παρόντος υποστελεχωμένη και, ως εκ τούτου, δεν είναι σε θέση να ελέγξει τα εκατοντάδες υπάρχοντα λατομεία και τη δοκιμή αδρανών σκυροδέματος που περιέχουν θείο. Διευκρινίζει ότι τα εν λόγω αδρανή θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς, όπως οι δρόμοι, αλλά όχι να αναμειχθούν με σκυρόδεμα για κατασκευή. Διευκρινίζει επίσης ότι οι άδειες των λατομείων εκδίδονται από τις τοπικές αρχές, και συγκεκριμένα από το συμβούλιο της κομητείας Donegal.

Ο κ. Byrne απαντά ότι τα θεμέλια είναι πιθανό να προέρχονται από τον ίδιο προμηθευτή με τα τεμάχια και συνήθως περιέχουν πυρροτότη σε υψηλότερες συγκεντρώσεις.

Η κ. Doherty απαντά ότι πολλά κτίρια που επηρεάζονται είναι κοινωνικές κατοικίες, αλλά το κράτος δεν κίνησε δικαστική διαδικασία κατά των λατομείων και συνεχίζει να συνεργάζεται με τον ίδιο προμηθευτή. Τονίζει ότι είναι απαραίτητη μια δημόσια έρευνα που να διεξάγεται από γενικό εισαγγελέα για τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και την αποκάλυψη της αλήθειας. Προσθέτει ότι στον Καναδά το κόστος καταβλήθηκε από τον ιδιοκτήτη του λατομείου, τη γεωλογική εταιρεία που πιστοποίησε τα αδρανή υλικά, τις ασφαλιστικές εταιρείες και το κράτος.

Τετάρτη 1^η Νοεμβρίου

09:30 - 11:00: Συνεργασία με τις αρμόδιες εθνικές αρχές

- Darragh O'Brien, βουλευτής, Υπουργός Στέγασης, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Sarah Neary, επικεφαλής σύμβουλος του υπουργού
- Feargal O'Coigligh, αναπληρωτής γενικός γραμματέας
- John Wickman, ανώτερος σύμβουλος
- κα Mairead Phelan, Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου Κτιρίων και Εποπτείας της Αγοράς

Τα μέλη της αντιπροσωπείας έγιναν δεκτά από τον κ. Darragh O'Brien, βουλευτή(TD), Υπουργό Στέγασης, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Πολιτιστικής Κληρονομιάς,ο οποίος τα καλωσόρισε και ξεκίνησε τη συνεδρίαση. Ο κ. O'Brien ανοίγει τη συνεδρίαση δηλώνοντας ότι η ιρλανδική κυβέρνηση εισηγήθηκε το μεγαλύτερο πρόγραμμα αποκατάστασης στην ΕΕ, παρέχοντας πρωτοφανή επίπεδα οικονομικής βοήθειας στους ιδιοκτήτες κατοικιών, μετά από εκτενείς διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη, δηλαδή τους ιδιοκτήτες κατοικιών και τις τοπικές αρχές. Προέβη σε επισκόπηση του νέου ενισχυμένου προγράμματος, παραθέτοντας τις κύριες βελτιώσεις, όπως η αύξηση της μέγιστης επιχορήγησης στα 400 000 EUR και στο 100 %, η παροχή κρατικής εγγύησης έως 40 έτη, η κάλυψη των προσωρινών εξόδων στέγασης και αποθήκευσης και η σύσταση ανεξάρτητης επιτροπής προσφυγών. Πρόσθεσε ότι η κυβέρνηση έχει εφαρμόσει διάφορες μεταρρυθμίσεις στον έλεγχο των κτιρίων κατά την τελευταία δεκαετία, όπως η σύσταση της Εθνικής Υπηρεσίας Ελέγχου Κτιρίων και Εποπτείας της Αγοράς και ενός μητρώου αρμόδιων κατασκευαστών, με σκοπό τη βελτίωση της σαφήνειας και της λογοδοσίας. Τονίζει ότι υπάρχει πλέον πρωτογενής νομοθεσία στην οποία βασίζεται το νέο πρόγραμμα, κάτι που δεν ίσχυε για το παλαιό. Καταλήγει λέγοντας ότι η ιρλανδική κυβέρνηση θα συνεχίσει να συνεργάζεται στενά με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Η κ. Neary παρουσιάζει λεπτομερώς το εθνικό και ευρωπαϊκό κανονιστικό τοπίο που εφαρμόζεται στον κατασκευαστικό τομέα στην Ιρλανδία με την πάροδο του χρόνου, προκειμένου να καταδείξει την εξέλιξη της εποπτείας της αγοράς. Σημειώνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των κατοικιών που επηρεάστηκαν κατασκευάστηκαν μεταξύ του 2000 και του 2007, όταν ίσχυε η οδηγία για τα δομικά προϊόντα, η οποία στη συνέχεια αντικατέστησε τον κανονισμό για τα δομικά προϊόντα και τον κανονισμό για την εποπτεία της αγοράς. Αναφέρεται στα κύρια σχετικά πρότυπα της ΕΕ και περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο η Ιρλανδία διασφαλίζει τη συμμόρφωση με αυτά, παρέχοντας τον οδηγό για την εμπορία και τη χρήση αδρανών σκυροδέματος σύμφωνα με το πρότυπο EN 771-3 στην Ιρλανδία, που αναπτύχθηκε από την ιρλανδική κυβέρνηση και τη στρατηγική του 2003 για την εποπτεία της αγοράς δομικών προϊόντων, την οποία εκπόνησε η Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου Κτηρίων και Εποπτείας της Αγοράς. Περιγράφει τη μεταρρύθμιση του ελέγχου των κτιρίων που ξεκίνησε στην Ιρλανδία το 2011 και τον τρόπο με τον οποίο βελτίωσε τη συμμόρφωση και τις ικανότητες στον κατασκευαστικό τομέα μέσω νέων κανονισμών, οδηγιών και προγραμμάτων κατάρτισης. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η Ιρλανδία πληροί τους κανόνες της ΕΕ, ενώ υποστηρίζει τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου της ΕΕ και τους πληγέντες ιδιοκτήτες κατοικιών.

Η κ. Phelan δηλώνει ότι εξέτασε την κατάσταση και εντόπισε 450 οικονομικούς φορείς που παρήγαν αδρανή σκυροδέματος. Δηλώνει ότι το 2021 τους επισκέφθηκαν και τους επιθεώρησαν όλους, πήραν δείγματα και πραγματοποίησαν δοκιμές. Εξηγεί ότι επί του παρόντος υπάρχουν 300, επειδή πολλοί εγκατέλειψαν τον κλάδο ή σταμάτησαν να παράγουν τεμάχια για κατασκευές. Αναφέρεται επίσης στις μικτές ημερίδες κατάρτισης που

διοργανώθηκαν για τον τομέα. Υπογραμμίζει ότι δίνεται έμφαση στην υποστήριξη, την επίβλεψη και την καθοδήγηση της εποπτείας της αγοράς και των ελέγχων δόμησης, τονίζοντας τη σημασία της προβολής και της επιτόπιας επιθεώρησης. Υπογραμμίζει ότι υπάρχει χάρτης των λατομείων που μπορεί να τεθεί επάνω στον γεωλογικό χάρτη. Τέλος, σημειώνει ότι το γραφείο απαιτεί πολύ εξειδικευμένες ικανότητες, οι οποίες καλύπτονται.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίας ερωτήσεων και απαντήσεων, υπέβαλαν ερωτήσεις και διατύπωσαν παρατηρήσεις τα ακόλουθα μέλη της αντιπροσωπείας:

Η κ. Montserrat τονίζει ότι αυτό δεν θα πρέπει ποτέ να επαναληφθεί και συγχαίρει τον υπουργό για τη δημιουργία ενός τέτοιου ολοκληρωμένου προγράμματος. Στη συνέχεια, σημειώνει ότι υπάρχει περιθώριο βελτίωσης, δηλαδή παροχή περισσότερων ανθρώπινων πόρων και μεγαλύτερης ευελιξίας για την κάλυψη των διαφόρων αναγκών των ιδιοκτητών κατοικιών, ώστε να μην επιβαρύνονται εκ των προτέρων με δαπάνες. Ζήτησε επίσης δημόσια και αστική ευθύνη, ρωτώντας τους λόγους για τους οποίους ο υπεύθυνος δεν κρίθηκε υπόλογος, τονίζοντας τη σημασία της εποπτείας της αγοράς και των τακτικών και ολοκληρωμένων ελέγχων. Ρωτά αν μπορούμε να εγγυηθούμε ότι δεν παράγονται στην Ιρλανδία τεμάχια που περιέχουν μεγαλύτερη ποσότητα πυρροτίτη από την επιτρεπόμενη, ότι δεν θα υπάρξουν κι άλλα προβλήματα δόμησης. Επιπλέον, ρωτά αν η κυβέρνηση έχει εξετάσει το ενδεχόμενο χαρτογράφησης της Ιρλανδίας όσον αφορά τους γεωλογικούς κινδύνους και αύξησης των τεχνικών και ανθρώπινων πόρων της Εθνικής Υπηρεσίας Ελέγχου της Οικοδόμησης και Εποπτείας της Αγοράς. Τέλος, ρωτά αν η Cassidy συμπεριλήφθηκε στον έλεγχο των λατομείων και γιατί τα ιδρύματα δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα.

Η κ. Ždanoka ρωτά γιατί οι εταιρείες και οι οργανισμοί δημοσίου συμφέροντος, όπως οι εγκαταστάσεις παιδικής μέριμνας, δεν καλύπτονται από το πρόγραμμα. Ζητεί επίσης διευκρινίσεις και ρωτά με ποιον τρόπο μπορούμε να εγγυηθούμε τη διασφάλιση της λογοδοσίας. Τέλος, ζητεί διευκρινίσεις σχετικά με τις αρμοδιότητες των εθνικών και τοπικών αρχών.

Ο υπουργός απαντά ότι το πρόγραμμα καλύπτει επίσης τους ενοικιαστές και τις κοινωνικές κατοικίες. Προσθέτει ότι το πρόγραμμα θα συνεχίσει να επανεξετάζεται, τονίζοντας ότι είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα στις οικογενειακές κατοικίες και στους τόπους όπου ζουν άνθρωποι. Εξηγεί ότι η λογοδοσία των υπευθύνων είναι πολύπλοκο ζήτημα και ότι εκκρεμούν νομικές υποθέσεις. Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο κύριος στόχος της κυβέρνησης είναι επί του παρόντος η αύξηση του αριθμού των αιτήσεων συμμετοχής στο πρόγραμμα και των κατοικιών που επισκευάζονται. Προσθέτει ότι έχουν λάβει πρόταση από τον τραπεζικό τομέα σχετικά με μία κρατική εγγύηση του δανείου, η οποία εξετάζεται επί του παρόντος από το ιρλανδικό Υπουργείο Οικονομικών.

Ο κ. Wickman απαντά ότι υπήρξε τεράστια μεταρρύθμιση των προτύπων, των ευθυνών και των απαιτήσεων, η οποία οδήγησε σε ισχυρότερα συστήματα. Τονίζει ότι η κυβέρνηση συνεργάζεται πολύ στενά με το ινστιτούτο Geological Survey of Ireland (Γεωλογική Έρευνα της Ιρλανδίας) και χρηματοδοτεί ερευνητικά έργα. Προσθέτει ότι έχουν πληρωθεί οι κενές θέσεις εργασίας στην Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου Κτηρίων και Εποπτείας της Αγοράς και ότι η κυβέρνηση έχει δεσμευτεί να συστήσει νέα ρυθμιστική αρχή για τα κτίρια στο εγγύς μέλλον.

Τέλος, σημειώνει ότι η ανοχή του δημόσιου συστήματος όσον αφορά την ανεπάρκεια της αγοράς έχει εξαντληθεί και ότι τα μέτρα που ελήφθησαν μείωσαν σημαντικά τους κινδύνους.

Ο κ. Feargal O'Coigligh τονίζει ότι πρόκειται για μια πολύπλοκη και μακρά διαδικασία που θα διαρκέσει πάνω από δέκα χρόνια και η οποία βελτιώνεται. Σημειώνει επίσης ότι υπάρχουν εν εξελίξει δικαστικές υποθέσεις, προσθέτοντας ότι το ζήτημα είναι πολύπλοκο, δεδομένου του μεγάλου χρονικού διαστήματος που έχει παρέλθει και ότι η κυβέρνηση εξετάζει όλες τις υφιστάμενες δυνατότητες για την υποβολή επιτυχούς δικαστικής υπόθεσης. Τέλος, υπογραμμίζει ότι δεν υπάρχουν κλειστές πόρτες και ότι όλοι οι εμπειρογνώμονες είναι ευπρόσδεκτοι στην έρευνα που ανατέθηκε από την κυβέρνηση.

Η κ. Phelan απαντά ότι επιθεώρησε η ίδια το λατομείο της Cassidy και ότι το τελευταίο δεν παράγει δομικά τεμάχια και ότι τα τεμάχια που ελέγχθηκαν συμμορφώνονται με τα πρότυπα.

Η κ. Neary τονίζει ότι η κυβέρνηση συνεργάζεται στενά με εμπειρογνώμονες και ότι η τρέχουσα έρευνα επανέρχεται στα πρότυπα, προσθέτοντας ότι όλοι θέλουν να γνωρίζουν την αλήθεια.

12:00-12:30 - Συνέντευξη Τύπου με την πρόεδρο της αντιπροσωπείας

Η πρόεδρος της αντιπροσωπείας προέβη σε ανακοινωθέν Τύπου και δέχθηκε ερωτήσεις εξ ονόματος της αντιπροσωπείας, ενώ τα μέλη της αντιπροσωπείας που παρίσταντο δέχθηκαν ερωτήσεις υπό την ατομική τους ιδιότητα. Μετά τη δήλωση, οι εκπρόσωποι των μέσων ενημέρωσης έθεσαν ερωτήσεις σχετικά με τα συγκεκριμένα πορίσματα των αντιπροσωπιών. Η συνεδρία των ερωτήσεων και απαντήσεων επικεντρώθηκε επίσης στην τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τα ελαττωματικά δομικά στοιχεία που χρησιμοποιούνται στην Ιρλανδία και τους τρόπους βελτίωσης της κατάστασης.

Συμπέρασμα

Κατά τη διάρκεια της διερευνητικής επίσκεψης, οι βουλευτές απέκτησαν πληροφορίες και γνώσεις από πρώτο χέρι για τις προκλήσεις που σχετίζονται με τη χρήση ελαττωματικών δομικών στοιχείων στις κατασκευές στην Ιρλανδία. Οι συναντήσεις ήταν πολύ πλούσιες σε περιεχόμενο και ανταλλαγές με διάφορους συνομιλητές, όπως εθνικές και περιφερειακές αρχές, αναφέροντες, ομάδες δράσης, περιβαλλοντικούς ακτιβιστές και εκπροσώπους της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Η αντιπροσωπεία ενημερώθηκε για τη μεγάλη κλίμακα και την πολυπλοκότητα του ζητήματος: Πρόκειται για ένα πολύπλευρο πρόβλημα, το οποίο επηρεάζει όλα τα επίπεδα διοίκησης, από το τοπικό έως το περιφερειακό και το εθνικό, καθώς και το ευρωπαϊκό επίπεδο.

Συστάσεις

Με βάση όλες τις ανταλλαγές απόψεων που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διερευνητικής επίσκεψης στην Ιρλανδία, διατυπώθηκαν οι ακόλουθες συστάσεις προς τις αρμόδιες τοπικές, περιφερειακές και εθνικές αρχές της Ιρλανδίας και προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

1. Η μεγάλη κλίμακα και η πολυπλοκότητα της χρήσης ελαττωματικών δομικών τεμαχίων

που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές στην Ιρλανδία, καθώς και οι σοβαρές επιπτώσεις της στην υγεία, την οικονομία και την κοινωνία, συμβάλλουν και επιδεινώνουν την συνεχιζόμενη στεγαστική κρίση, η οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστεί επείγοντως. Η δομική ασφάλεια των κτηρίων ως οικημάτων κατάλληλων για κατοίκηση και η προστασία των οικονομικών και λοιπών συμφερόντων των ιδιοκτητών κατοικιών αποτελούν πολυδιάστατη πρόκληση, η οποία πρέπει να αντιμετωπιστεί μέσω πολυδιάστατων μέτρων και σε πλήρη συμμόρφωση με την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ, ιδίως τον κανονισμό της ΕΕ για τα δομικά προϊόντα⁴ και τον κανονισμό για την εποπτεία της αγοράς⁵.

2. Πρέπει να διασφαλιστεί ότι η κατάσταση αυτή δεν θα επαναληφθεί, όχι μόνο στην Ιρλανδία αλλά και σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ. Αποτελεί ευθύνη των δημόσιων αρχών η διασφάλιση της υγείας και ευημερίας των ανθρώπων, με την αξιοποίηση όλων των διαθέσιμων εργαλείων βάσει του ισχύοντος νομικού και πολιτικού πλαισίου σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Οι εθνικές και τοπικές αρχές θα πρέπει να λάβουν όλα τα αναγκαία μέτρα για την παροχή εξατομικευμένης και κατάλληλης για τον επιδιωκόμενο σκοπό βοήθειας στους πληγέντες ιδιοκτήτες κατοικιών, καθώς και ολοκληρωμένες και αποτελεσματικές λύσεις που καλύπτουν το ευρύ φάσμα των αναγκών τους. Οι εκτεταμένες κοινωνικές, οικονομικές και υγειονομικές συνέπειες αυτής της κρίσης, τόσο σωματικές όσο και ψυχικές, απαιτούν ειλικρινή αναγνώριση και σημαντική χρηματοδοτική στήριξη για την αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να συνδράμει την ιρλανδική κυβέρνηση και τις περιφέρειες όπου βρίσκονται τα πληγέντα κτίρια. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει τα κενά στην κατάλληλη εφαρμογή του σχετικού νομικού πλαισίου σε επίπεδο ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων εποπτείας της αγοράς και αν είναι απαραίτητο να προτείνει νομοθετικές πρωτοβουλίες για την αποτελεσματικότερη εποπτεία της αγοράς των δομικών προϊόντων.

3. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα πρέπει να συνεργαστεί ενεργά με τις ιρλανδικές τράπεζες για τη διασφάλιση της δικαιοσύνης και της αριότητας κατά τον χειρισμό των ανεξόφλητων ενυπόθηκων δανείων των ιδιοκτητών κατοικιών.

4. Το σύστημα εποπτείας της αγοράς στην Ιρλανδία, τόσο σε εθνικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, πρέπει να ενισχυθεί σημαντικά, με την υιοθέτηση μιας περισσότερο προληπτικής και πειστικής στάσης και όχι στάσης εκ των υστέρων αντίδρασης, με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών. Στο πλαίσιο αυτό, η εποπτεία και η επιθεώρηση όλων των λατομείων από έμπειρους γεωλόγους σε τακτική ετήσια βάση είναι ουσιαστικής σημασίας. Οι γεωλόγοι θα πρέπει να διεξαγάγουν λιθολογικές δοκιμές των πετρωμάτων υποστρώματος του λατομείου και να διενεργήσουν λεπτομερή πετρογραφική ανάλυση για να εντοπίσουν την παρουσία επιβλαβών θειούχων ορυκτών του σιδήρου (πυρροτίτη και πυρίτη) και άλλων επιβλαβών ορυκτών και να διενεργήσουν τις κατάλληλες συνολικές δοκιμές προσδιορισμού περιεκτικότητας σε θείο σύμφωνα με το πρότυπο EN12620 Αδρανή σκυροδέματος. Η τελική έκθεση πρέπει να κοινοποιείται στις τοπικές αρχές, στην Εθνική Υπηρεσία Ελέγχου Κτηρίων και Εποπτείας της Αγοράς (National Building Control and Market Surveillance Office), στην Εθνική Αρχή Προτύπων της Ιρλανδίας (National Standards Authority) και την υπηρεσία

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 305/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2011, για τη θέσπιση εναρμονισμένων όρων εμπορίας προϊόντων του τομέα των δομικών κατασκευών και για την κατάργηση της οδηγίας 89/106/ΕΟΚ του Συμβουλίου

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1020 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για την εποπτεία της αγοράς και τη συμμόρφωση των προϊόντων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/42/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 765/2008 και (ΕΕ) αριθ. 305/2011

γεωλογικών μελετών (Geological Survey) της Ιρλανδίας. Θα πρέπει να ενισχυθούν η τοπική αυτοδιοίκηση, η οποία έχει προς το παρόν την αρμοδιότητα για την εποπτεία της αγοράς, καθώς και η δυνατότά της για έλεγχο της συμμόρφωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αναλάβει σχετική δράση για να διασφαλίσει την ορθή εφαρμογή των υφιστάμενων κανόνων εποπτείας της αγοράς.

5. Ο ρόλος και οι δυνατότητες της Εθνικής Υπηρεσίας Ελέγχου Κτηρίων και Εποπτείας της Αγοράς πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω καθώς και να διασφαλιστεί η επαρκής στελέχωσή της. Επιπλέον, η επαρκής χρηματοδότηση της επιστημονικής έρευνας σε εθνικό επίπεδο είναι υψίστης σημασίας. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να διατεθούν περισσότεροι οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι στο Geological Survey of Ireland. Πρέπει να υπάρχει αξιόπιστη ανάλυση για τον προσδιορισμό ακριβών αριθμητικών στοιχείων σχετικά με τον αριθμό των κατοικιών που πλήττονται, ώστε να μπορεί να αναγνωριστεί το μέγεθος της κρίσης, η οποία μπορεί να χρησιμεύσει και για την προτεραιοποίηση των κατοικιών που χρήζουν περισσότερων εργασιών. Τέλος, θα πρέπει να υλοποιηθεί η ιδέα να χαρτογραφηθεί στη χώρα η παρουσία επιβλαβών αδρανών υλικών σε εθνικό επίπεδο σε κλίμακα που να μπορεί να βοηθήσει τους φορείς εκμετάλλευσης να αποφεύγουν τη λατόμευση σε περιοχές όπου υπάρχουν ορυκτά που είναι γνωστά ως επιβλαβή για το σκυρόδεμα. Οι λεπτομερείς γεωλογικοί χάρτες που θα καταρτιστούν θα είναι ισοδύναμοι με τους υφιστάμενους χάρτες κινδύνων πλημμύρας και θα χρησιμοποιούνται ως εργαλείο πρόληψης.

6. το ενισχυμένο πρόγραμμα επιχορηγήσεων για ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους είναι πολύ φιλόδοξο και ολοκληρωμένο σχέδιο. Είναι επιτακτική ανάγκη να βελτιωθεί το πρόγραμμα, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανησυχίες που εκφράζουν οι ιδιοκτήτες κατοικιών, να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής του, να μειωθεί η γραφειοκρατία, να επιταχυνθεί η πρόοδος της διαδικασίας και να συμμετάσχουν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Οι πληγέντες βρίσκονται σε πρωτοφανή κατάσταση. Το πρόγραμμα θα πρέπει να επιδεικνύει μεγαλύτερη ευελιξία και να λαμβάνει καλύτερα υπόψη την οικονομική επιβάρυνση όλων των δαπανών, όπως το κόστος για τα νέα θεμέλια, το κόστος της προσωρινής στέγασης και ενοικίασης. Οι δυνατότητες ευελιξίας πρέπει επίσης να διασφαλίζουν ότι δίνεται προτεραιότητα στα άτομα που πλήττονται περισσότερο κατά την εφαρμογή του προγράμματος. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα πρέπει να αναγνωρίσουν τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία στο χαρτοφυλάκιο δανείων τους και να αναλάβουν προορατικό ρόλο συμβάλλοντας στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων, θεσπίζοντας ευνοϊκότερους όρους δανεισμού, όπως δάνεια μηδενικού επιτοκίου για την παροχή μεταβατικής χρηματοδότησης, και να αξιοποιήσουν τις δυνατότητες ευελιξίας⁶ στο πλαίσιο των κριτηρίων δανειοδότησης της Κεντρικής Τράπεζας, προκειμένου να καταστεί το σύστημα αποτελεσματικότερο. Αυτό θα βοηθήσει στη στήριξη των ιδιοκτητών κατοικιών που δεν είναι σε θέση να προκαταβάλλουν μέρος του κόστους. Επιπλέον, θα πρέπει να παρέχονται σε όλους τους αιτούντες επαρκείς και προσβάσιμες πληροφορίες και καθοδήγηση σε τακτική βάση, τόσο αυτοπροσώπως όσο και με όλα τα άλλα κατάλληλα μέσα, προκειμένου να διασφαλίζεται η έγκαιρη διεκπεραίωση των αιτήσεων για όλους. Αυτό περιλαμβάνει την ανάγκη για μια υπηρεσία υποστήριξης υποθήκης τύπου «ομπρέλας», η οποία θα διαθέτει επαρκείς πόρους, θα είναι εύκολα προσβάσιμη και θα λειτουργεί κανονικά σε ώρες γραφείου για να βοηθά τους πληγέντες ιδιοκτήτες κατοικιών και να τους καθοδηγεί στην πλήρη αξιοποίηση των διαθέσιμων μέσων αποκατάστασης.

7. Η επιστημονική έρευνα που γνωστοποιήθηκε έρχεται σε αντίθεση με την έκθεση που

⁶ <https://www.centralbank.ie/financial-system/financial-stability/macro-prudential-policy/mortgage-measures>

δημοσίευσε η ομάδα κυβερνητικών εμπειρογνομώνων το 2017, η οποία οδήγησε στην ανάπτυξη του ιρλανδικού προτύπου I.S 465: 2018, γεγονός που υπονομεύει την εμπιστοσύνη του κοινού στο πρότυπο ως αξιόπιστη βάση για την αποκατάσταση κατοικιών με ελαττωματικό σκυρόδεμα. Η Εθνική Αρχή Προτύπων της Ιρλανδίας (NSAI) επανεξετάζει επί του παρόντος το πρότυπο I.S 465, η επανεξέταση αυτή θα πρέπει να ολοκληρωθεί εγκαίρως, καθώς είναι σημαντικό οι ιδιοκτήτες κατοικιών και οι Ιρλανδοί φορολογούμενοι να έχουν πλήρη εμπιστοσύνη ότι το πρότυπο είναι αξιόπιστο και ότι τα κτίρια που αποκαθίστανται στο πλαίσιο του προγράμματος επιχορηγήσεων για ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους και του ενισχυμένου προγράμματος επιχορηγήσεων για ελαττωματικούς τσιμεντόλιθους δεν θα χρειαστεί να αποκατασταθούν εκ νέου στο μέλλον.

8. Υπάρχει ανάγκη για σαφέστερη εικόνα όσον αφορά τον εντοπισμό και τη λογοδοσία των προσώπων και των οντοτήτων που είναι υπεύθυνα για την κατάσταση αυτή. Οι ιρλανδικές αρχές θα πρέπει να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για τη διασφάλιση διεξοδικής και διαφανούς δημόσιας έρευνας και αποτελεσματικών και έγκαιρων νομικών διαδικασιών.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ημερομηνία της έγκρισης	19.03.2024
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 25 - : 0 0 : 0
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Margrete Auken, Francesca Donato, Αλέξης Γεωργούλης, Vlad Gheorghe, Peter Jahr, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Cristina Maestre Martín De Almagro, Dolors Montserrat, Emil Radev, Esther Sanz Selva, Jana Toom, Michal Wiezik, Kosma Złotowski, Tatjana Ždanoka
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Isabel Benjumea Benjumea, Rosa Estaràs Ferragut, Virginie Joron, Maite Pagazaurtundúa, Andrey Slabakov
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Jorge Buxadé Villalba, Ana Collado Jiménez, Gabriel Mato, Andrey Novakov, Diana Riba i Giner, Susana Solís Pérez

**ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ 9 ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ
ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

12	+
NI	Francesca Donato, Αλέξης Γεωργούλης, Tatjana Ždanoka
Renew	Vlad Gheorghe, Maite Pagazaurtundúa, Susana Solís Pérez, Jana Toom, Michal Wiezik
S&D	Cristina Maestre Martín De Almagro
The Left	Esther Sanz Selva
Verts/ALE	Margrete Auken, Diana Riba i Giner

12	-
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Andrey Slabakov, Kosma Zlotowski
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Ana Collado Jiménez, Rosa Estaràs Ferragut, Peter Jahr, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Gabriel Mato, Dolors Montserrat, Andrey Novakov, Emil Radev

1	0
ID	Virginie Joron

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

25	+
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Andrey Slabakov, Kosma Zlotowski
ID	Virginie Joron
NI	Francesca Donato, Αλέξης Γεωργούλης, Tatjana Ždanoka
PPE	Isabel Benjumea Benjumea, Ana Collado Jiménez, Rosa Estaràs Ferragut, Peter Jahr, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Gabriel Mato, Dolors Montserrat, Andrey Novakov, Emil Radev
Renew	Vlad Gheorghe, Maite Pagazaurtundúa, Susana Solís Pérez, Jana Toom, Michal Wiezik
S&D	Cristina Maestre Martín De Almagro
The Left	Esther Sanz Selva
Verts/ALE	Margrete Auken, Diana Riba i Giner

0	-

0	0

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή